

မြန်မာ့စီးပွားရေး အကူးအပြောင်းကာလတွင် စိုက်ပျိုးရေး၏ အဓိက အခန်းကဏ္ဍ

Duncan Boughton, Aung Hein and Ben Belton
Ministry of National Planning and Economic Development
Nay Pyi Taw, January 20, 2016

အောင်မြင်သော အကူးအပြောင်းတစ်ခုအတွက် စိုက်ပျိုးရေးက အာယံ့ကြောင့် အရေးပါရသနည်း။

Presentation ၏ အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြချက်

- စီးပွားရေး အကူးအပြောင်းကာလအတွင်း စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အစာစနစ်အတွက် စံပြုပြောင်းလဲမှု လမ်းကြောင်း
- ကျေးလက်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု တိုးမြှင့်ရန်နှင့် ဝင်ငွေ မညီမျှမှုများ လျော့ချရာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၏ အခန်းကဏ္ဍ
- စီးပွားရေး၏ အခြားအပိုင်းများတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပိုကောင်းလာစေရန် စိုက်ပျိုးရေး၏ အခန်းကဏ္ဍ
- စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေများတိုးအောင် အကြံဉာဏ်များ ဖော်ပြထားခြင်း
- မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး အရှိန်အဟုန်မြှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းအားကောင်းလာစေရန် အစိုးရမှ

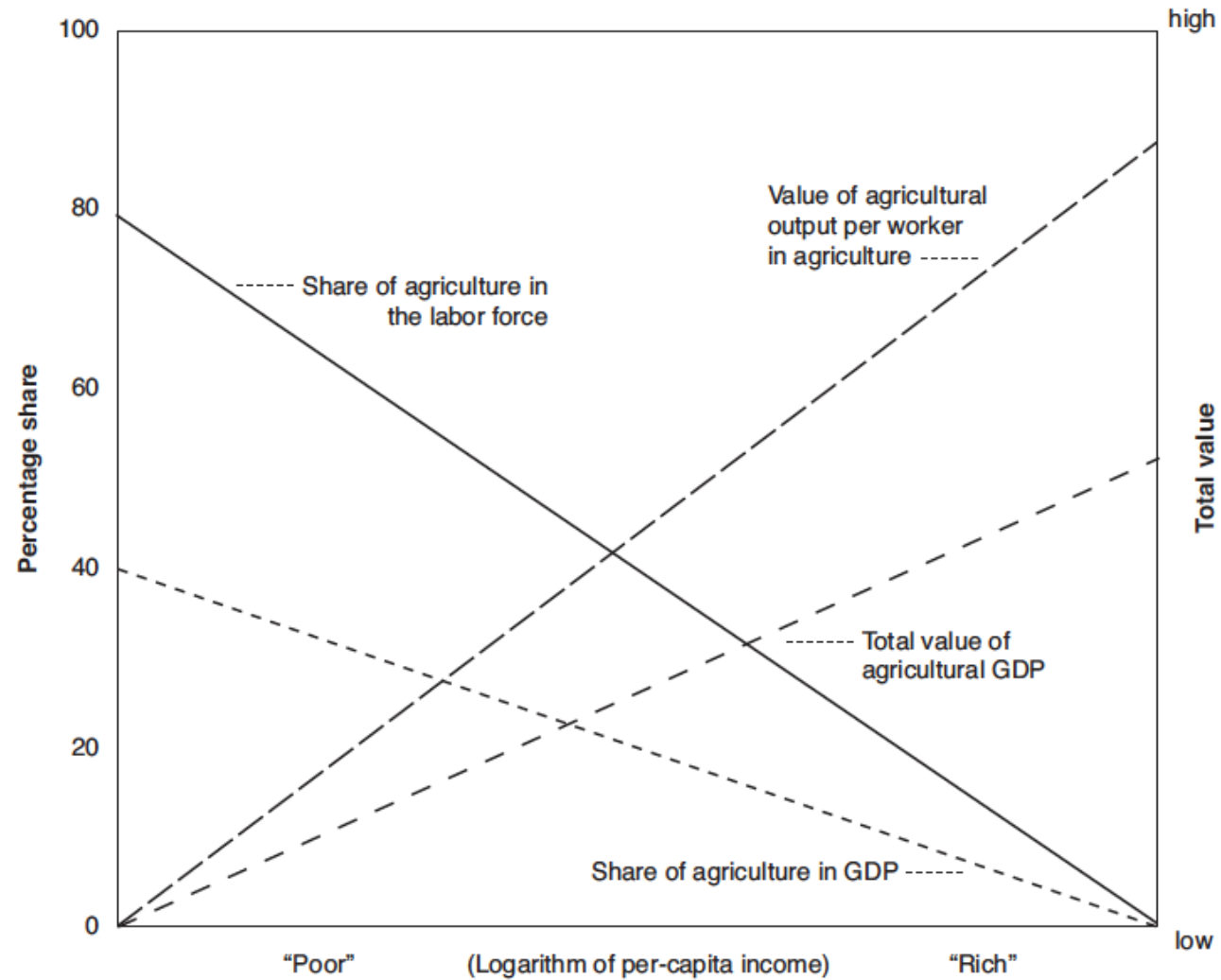
ပြုလုပ်သင့်သည့် အရာများ

- ဒေသအဆင့် သဘောတရားအမြင်
- ပြည်ထောင်စုအဆင့် သဘောတရားအမြင်

စီးပွားရေး အကူးအပြောင်းကာလတွင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အစာစနစ်အတွက် စံပြု ပြောင်းလဲမှု

- စိုက်ပျိုးရေး ပို၍ ကွဲထွက်လာခြင်း
 - ဝင်ငွေတိုးလာတာနှင့် အမှု အသား၊ ငါး၊ သစ်သီးစားသုံးမှု ပိုများလာပြီး စပါးသုံးစွဲမှု နည်းလာခြင်း
- လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင် ပြင်ပမှ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ထုတ်လုပ်မှုများ ပိုပိုများလာခြင်း
 - လယ်ယာသွင်းအားစု နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ (မျိုးစေ့၊ မြေဩဇာ၊ ယာဉ်ယန္တရား)
 - အစားအသောက်ပြုလုပ်ခြင်း နှင့် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း
- ပြည်တွင်းအသားတင်ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတွင် စိုက်ပျိုးရေး၏ ထောက်ပံ့ပေးမှု၊ အလုပ်ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မှု၊ ကုန်သွယ်ရေး ထောက်ပံ့ပေးမှုများသည် စီးပွားရေး၏ အခြားအပိုင်းများနှင့် ယှဉ်လျှင် ဖွံ့ဖြိုးမှုပိုနေပါသော်လည်း
- မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးသည် ရေရှည်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုအလားအလာရှိပြီး၊ အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရနိုင်ပါသည်။
 - မြေနှင့် ရေအရင်းအမြစ်များလည်း ပေါများပါသည်။
 - အစားအသောက်လိုအပ်မှု တိုးလာတာနှင့် အတူ ဒေသတွင်း ဈေးကွက်များ ကြီးထွားလာခြင်း (2.6 billion သုံးစွဲသူများ)

TRENDS IN AGRICULTURAL OUTPUT DURING THE COURSE OF THE STRUCTURAL TRANSFORMATION FROM “POOR” TO “RICH”

Source: Timmer (2009)

http://www.aei.org/files/2014/06/10/-a-world-without-agriculture-the-structural-transformation-in-historical-perspective_145442400043.pdf

ကျေးလက်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု တိုးမြှင့်ရာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၏ အဓိက အခန်းကဏ္ဍ

- မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူအများစုက ကျေးလက်တွင် နေထိုင်ကြခြင်း
 - ကျေးလက်ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ အများစုက ဝင်ငွေအတွက် စိုက်ပျိုးရေးပေါ်တွင် တိုက်ရိုက်(သို့) သွယ်ဝိုက် မှီခိုနေခြင်း။ (လယ်ယာထုတ်လုပ်ခြင်း၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင် အလုပ်အကိုင်၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင် ပြင်ပ အသေးစား အလုပ်အကိုင်)
 - ကျေးလက်ပြင်ပကို လူတိုင်း မရွေးပြောင်းကြသောကြောင့် သူတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာများ ပိုကောင်းမွန်လာစေရန် လိုအပ်ပါသည်။
- စီးပွားရေး အကူးအပြောင်းကာလအတွင်း မြို့ပြတွင် ဝင်ငွေတိုးပွားမှု ပိုမြန်လာပါသည်။
 - ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြကြား ဝင်ငွေ မညီမျှမှု များလာခြင်း အန္တရာယ်
- လယ်ယာဝင်ငွေတိုးပွားလာမှုသည် ကျေးလက် စီးပွားရေး အပေါ်တွင် ဆင့်ပွား အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပါသည်။
 - စိုက်ပျိုးရေး ဝင်ငွေ တစ်သန်းကျပ်မှ ကျေးလက် လယ်ယာမဟုတ်သော အပိုဝင်ငွေ ၆သိန်းမှ ၈သိန်း ကျပ် အထိထုတ်ပေးနိုင်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး၏ အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍများမှာ

- i) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုမှ ကျေးလက်နေ ဆင်းရဲသား သန်းပေါင်းများစွာ အား မြှင့်တင်ပေးနိုင်ခြင်း နှင့်
- ii) ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြကြား ဝင်ငွေကွာဟမှု လျော့ချပေးနိုင်ခြင်း

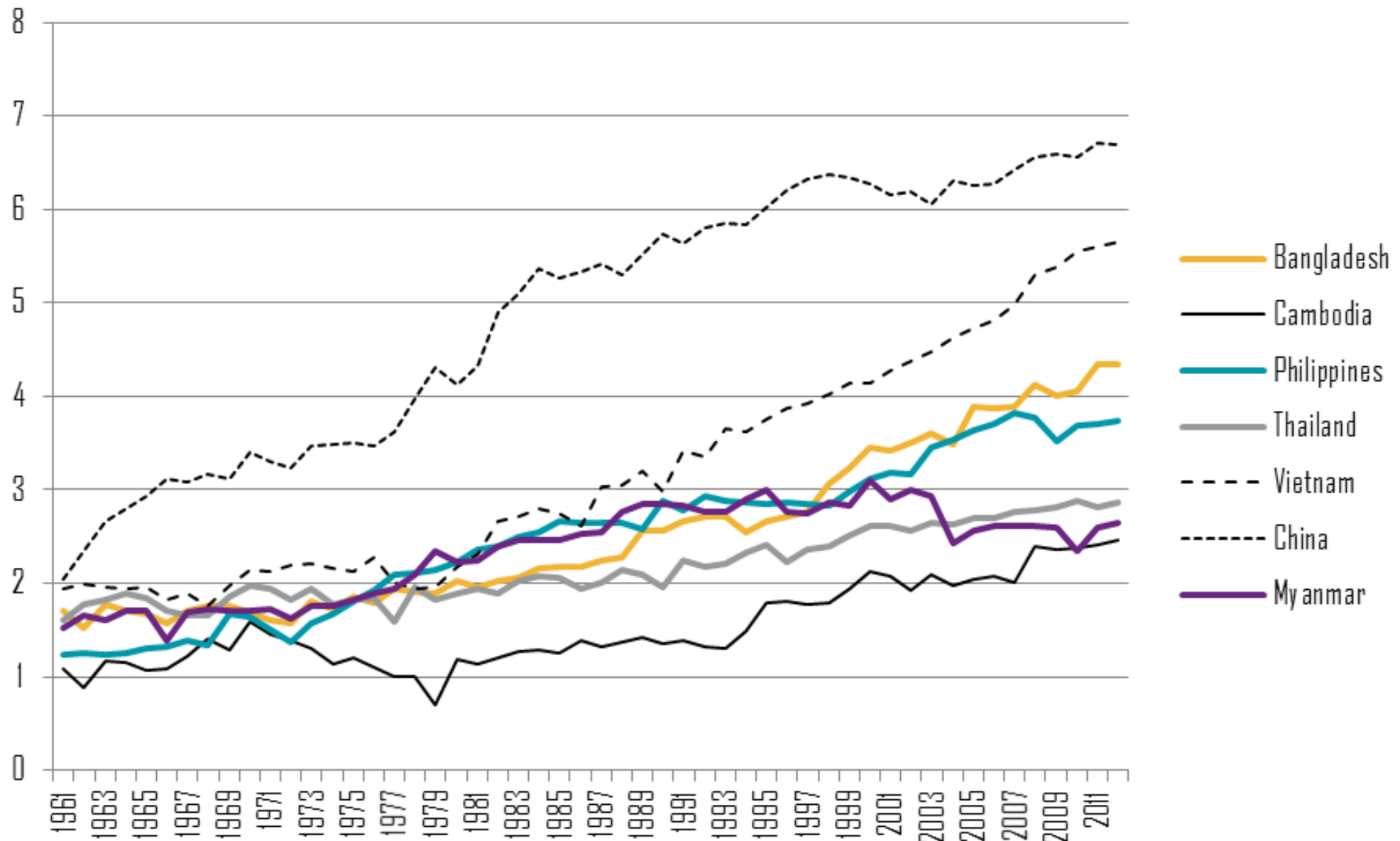
စီးပွားရေး၏ အခြားအပိုင်းများ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် စိုက်ပျိုးရေးမှ ကူညီထောက်ပံ့ပေးခြင်း

- စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှုနှင့် အာဟာရ ပြည့်ဝမှု
 - လုပ်အားခငွေ ဖောင်းပွမှု နည်းပါးခြင်း ပညာရေးမှ ရလဒ်များ တိုးလာခြင်း
 - အာဟာရ အကူးအပြောင်း ကာလအတွင်း ကြီးထွားမှု တားဆီးခံရခြင်း၊ ပုံမှန်အောက် အလေးချိန်နည်းပါးခြင်း (လူကောင်ညှက်ခြင်း) နှင့် အဝလွန်ခြင်းများ တွဲဖက် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။
- ကျေးလက်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုအားကောင်းစေရန်အတွက် အင်ဂျင် တစ်ခုဖြစ်သည်။
- ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ
- တန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်ကုန် ထုတ်လုပ်မှု အတွက် ကုန်ကြမ်း
- ပြည်ပပို့ကုန်ဝင်ငွေ ရရှိမှု အရင်းအမြစ်
 - ပဲတင်ပို့မှုမှ တစ်နှစ်လျှင် US\$ တစ်ဘီလီယံကျော်ဝင်ငွေ ရရှိပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေ ဘယ်လို တိုးပွားလာနိုင်မလဲ?

- ထုတ်လုပ်မှုနှုန်းတိုးရန် (ဥပမာ - စပါးတင်းတိုးခြင်း (သို့) ပဲထုတ် တိုးအောင်လုပ်ခြင်း)
 - မျိုးရိုးဇီဝကောင်းသော မျိုးစေ့၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် သားငါးတိရစ္ဆာန် သုံးရန်။
 - ရေ၊ မြေဆီလွှာ စီမံခန့်ခွဲရေး ကောင်းအောင် လုပ်ရန်။
 - ပေါင်းပင်၊ ပိုး၊ ရောဂါစီမံခန့်ခွဲရေး ကောင်းအောင် လုပ်ရန်။
- ထုတ်ကုန် အရည်အသွေးမြင့်အောင် လုပ်ရန်။
- တန်ဖိုးမြင့်သော သီးနှံ၊ သားငါးတိရစ္ဆာန် ထုတ်လုပ်မှု တိုးရန်။ (ဥပမာ - ပဲအမျိုးမျိုး၊ သီးနှံ၊ အသီးအရွက်၊ ငါး)
- ထုတ်လုပ်မှု အတိုင်းအတာ ပမာဏ တိုးရန်။
 - လူဦးရေထူထပ်ပြီး မြေယာမဲ့ များသော နေရာတွင် ခက်ခဲမည်။

Rice Yield (tons / hectare)

အသေးစားတောင်သူတွေ အတွက် အခွင့်အလမ်း တစ်ခုဖြစ်တဲ့ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

- တစ်ဧကတိုင်းတွင် အသီးအနှံထက်ပိုပြီး အမြတ်ပိုများ၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းပိုများ
- လျင်မြန်သော ကြီးထွားမှု (ရန်ကုန်က တနိုင်ငံလုံး ငါးကန်ဧရိယာ၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိ)
- လက်ရှိမှာ အကြီးစားတောင်သူအဓိက
- အောက်ပါအချက်များဖြင့် အသေးစားတောင်သူ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု သိသိသာသာတိုးလာနိုင် -
 - လွတ်လပ်စွာ လယ်မြေကနေ ငါးကန်သို့ ကူးပြောင်းနိုင်မှု
 - ချေးငွေနှင့် နည်းပညာအထောက်အကူ လက်လှမ်းမီမှု
- ဒေသစီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဝင်ငွေတိုးလာစေမည့် အသေးစားတောင်သူ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု
- အောက်ပါအချက်များမှ တစ်ဆင့် ငါးလုပ်ငန်းဝင်ငွေတိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာ
 - ဈေးသက်သာသော ငါးစာ (လက်ရှိ ကုမ္ပဏီတစ်ခုသာရှိ)
 - မျိုးရိုးဇီဝ ချဲ့ ထွင်ခြင်း နှင့်
 - အဆင့်မြင့် နည်းပညာ

စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ အရှိန်အဟုန်မြှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရ၏ အခန်းကဏ္ဍ မြေနှင့် ဘဏ္ဍာရေး

- မြေပိုင်ဆိုင်မှု လုံခြုံရေးအားကောင်းအောင် လုပ်ခြင်းဖြင့် မြေကွက် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု တိုးလာခြင်း
 - မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အာမခံချက် ရှိစေရန်
 - စပါးနှင့် တန်ဖိုးမြှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆောင်ရွက်မှုများလာစေရန် လယ်သမားများအား လယ်လုပ်ငန်း ရွေးချယ်ခွင့်ပေးခြင်း။
 - အမှန်တကယ် အသုံးပြုသူများထံသို့ ထိရောက်သည့် မြေယာခွဲဝေမှုလုပ်ငန်း အဆင်ပြေရန် မြေယာငှားရမ်းမှု (သို့) ရောင်းချမှု အား လွယ်ကူမှု ရှိစေရန်
- လယ်သမားများနှင့် သွင်းအားစု ကုမ္ပဏီများ အတွက် စိုက်ပျိုးရေးသုံး ငွေကြေး တိုးမြှင့်ပေးရန်
 - ADB အား အထိရောက်ဆုံးနှင့် တာဝန်ယူပေးနိုင်သော ငွေကြေးဆိုင်ရာ တွဲဖက် ဖြစ်လာစေရန် ပြန်လည်စီမံ ဆောင်ရွက်ရန်
 - ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးနှင့် လယ်ယာစက်ပစ္စည်းများအတွက် အလတ်စား ဘဏ္ဍာရေး

စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ အရှိန်အဟုန်မြှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရ၏ အခန်းကဏ္ဍ : နည်းပညာ၊ သတင်းနှင့် အခြေခံအချက်အလက်

- တိုးတက် သည့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာများ လယ်သမားများ ရရှိနိုင်ရန်
 - စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ သုတေသနများတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံရန်
 - မျိုးစေ့ ကဏ္ဍတွင် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ အားပေးရန်
 - အသေးစားတောင်သူများအား အသေးစား ရေသွင်းစိုက်ပျိုးမှုနှင့် စက်မှုလယ်ယာတွင် လက်လှမ်းမီမှု တိုးလာစေရန်
 - လယ်သမား ယုံကြည်မှု ရရှိစေရန် ပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုများအား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန်
- လယ်သမားများနှင့် ကုန်သည်များ သတင်းအချက်အလက် လက်လှမ်းမီမှု တိုးစေရန်
 - ဈေးနှုန်း
 - ဝယ်ယူမှုများ နှင့် ရောင်းချသူများ
 - ရာသီဥတု အခြေအနေ
- အချိန်နှင့် အမျှ အခန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာစာရင်းအင်း များ ကောင်းမွန်စေရန်

စိုက်ပျိုးရေးဝင်ငွေတိုးပွားဖို့ ဘာကြောင့် ဒေသဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်နည်း သုံးရသလဲ?

- ဒေသတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ထုတ်လုပ်မှု၊ ဈေးကွက်အခွင့်အလမ်း ခြားနားနိုင်ပါသည်။
 - မြေပြင်အနိမ့်အမြင့်၊ ရေရရှိမှု၊ ဈေးကွက်အခွင့်အလမ်း
- ဥပမာ: မွန်ပြည်နယ်ရှိ စိုက်ပျိုးမြေ ပတ်ဝန်းကျင်(၃) ခု
 - ကုန်းမြင့် - ရာဘာအကျိုးအမြတ်ရရှိမှု တိုးပွားရန် ၊ သစ်သီးသစ်ရွက် မျိုးစုံဖြစ်ထွန်းရန် ။
 - မြေပြန့် - စပါးထုတ်လုပ်မှုနှုန်း တိုးလာရန် ၊ ငါးလုပ်ငန်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု နှင့် ပိုအကျိုးအမြတ်ရရှိသော သီးနှံများ (ပဲမျိုးစုံ စသဖြင့်) ဖြစ်ထွန်းရန်
 - ကမ်းရိုးတန်း - ပင်လယ်ငါးဖမ်းမှု စီမံခန့်ခွဲရေး ဖွံ့ဖြိုးရန်၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း လက်လှမ်းမှီစေရန် အခြေခံ အဆောက်အအုံ တိုးမြှင့်ပေးရန်
- ဒေသတွင်း အဆင့် စီမံကိန်းချခြင်း၊ စာရင်းအင်းနှင့် ပညာပေးဝန်ဆောင်မှုများ ပိုမို အားကောင်းလာစေရန် လိုအပ်ခြင်း

ကောင်းမွန်သော မက်ခရိုစီးပွားရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု မူဝါဒ (စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော ပတ်ဝန်းကျင် ပြုလုပ်ခြင်း)

- ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်သော ငွေလဲနှုန်း
 - ခေတ်မီသောနည်းပညာတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံနိုင်စေရန်နှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းဈေးနှုန်း အတွက် အရေးကြီး
- ကျေးလက်လမ်းနှင့် မီးတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံခြင်း
 - ဈေးကွက်အခွင့်အလမ်းကို ချဲ့ထွင်ခြင်း၊ ဈေးသက်သာသော ကုန်စည်စီးဆင်းမှု ကွင်းဆက်
 - ကျေးလက် ဆတိုးကြီးထွားရေး အတွက် အရေးကြီး
- သွင်းအားစုထောက်ပံ့မှု နှင့် တန်ဖိုးမြှင့်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးတွင် တိုက်ရိုက်နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု အားပေးရန်
- ကုန်သွယ်ရေး လွယ်ကူချောမွေ့မှု
- ဈေးကွက်ပြိုင်ဆိုင်မှု နှင့် ဈေးကွက်စုံလင်မှု အားပေးရန်
- စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်အပေါ် ဈေးကစားခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်းကို ရှောင်ရန်
- စံနှင့် အရည်အသွေးသတ်မှတ်မှု ၊ စောင့်ကြည့်မှုအား ကူညီပေးရန်
 - သွင်းအားစု အပိုင်းတွင် ပေါင်းသတ်ဆေး၊ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် မြေဩဇာ တင်သွင်းမှု၊ ရောင်းချမှုနှင့် အသုံးပြုမှုများအား စောင့်ကြပ်စစ်ဆေးရန်
 - ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ သုံးစွဲသူများအား အရည်အသွေးနှင့် လုံခြုံမှုဆိုင်ရာ အာမခံချက်ရစေရန်

ကျေးဇူးတင်ပါသည်

အသေးစိတ်သိလိုပါက

Aung Hein

aunghein.cesd@gmail.com

သို့ဆက်သွယ်ပါရန်